N°. 57. 1836.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- en Nieuws- COURANT. Wetenschappelijk Blad.

Dingsdag 8 *Maart.*

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — De zitting der belgische vertegenwoordigers is gisteren met de voorzitting van de artikelen der gemeente-wet besteed geworden zonder iets merkwaardigs op te leveren.

— De bekende baron *de Coppens*, district-commissaris te Gent, is voor een paar dagen aldaar overleden.

— De belgische minister van binnenlandsche zaken heeft, volgens hetgeen de Brusselsche *Lynx* meldt, eene hernieuwde oproeping aan de hollandsche industrielen gedaan, om de voorwerpen door hen voor de tentoonstelling van 1830 naar Brussel gezonden, terug te nemen. Hoedanig deze opgave is geschied, om dezelve ter kennis der belanghebbenden te brengen, wordt door het genoemde blad niet aangeduid.

— Volgens den *Courrier* heeft *de Potter* thans een werk in 8 deelen voltooid zijnde eene geschiedenis van het christendom. Hetzelve zou eerstdaags te Parijs het licht zien.

— Te Antwerpen waren heden (5 *Maart*) de fondsen genoteerd: Belg 101¾; O. Metall. 103¼; Spanje Andoin 45⅛, 44⅞, 45⅛; Passive 11⅝; Differed. 17¼; Nap. renten 94; B. Tavolière 65⅜; Sic. 93¼; Rom. I. 102½; Id. te Antw. 99⅛; Braz. 87⅛. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam ⅞ pCt. kort zigt.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 3den Maart.

De bureaux der kamer van afgevaardigden hebben zich gisteren op nieuw geconstitueerd. Men wil dat de *tiers partij* en de liberale opposition hunnen geheelen invloed op 't spel hebben gezet, om bij de benoemingen van presidenten en secretarissen, eene beslissende meerderheid te verkrijgen; immers de voorstanders dier partijen werden door de dagbladen dringend uitgenoodigd, om zich bij die gelegenheid te doen gelden. Waarschijnlijk zijn ook de doctrinairen, die zich thans de oude meerderheid beginnen te noemen, niet achterwege gebleven. De uitslag heeft intusschen geen beslissend resultaat opgeleverd, want het is gebleken, dat beide partijen nagenoeg dezelfde sterkte hebben. Tot presidenten zijn verkozen de HH *Etienne*, *Calmon*, *Sapey*, *Negrel*, *Guizot*, *Hator d'Aulnay*, *Garneron*, *Duchatel* en *Jacqueminot*, waarvan de vier eerste tot den *tiers parti* behooren, de vijf andere tot de doctrinairen; nagenoeg in dezelfde verhouding is ook de keuze der secretarissen uitgevallen.

Het *Journal des Débats* verheugt zich zeer, dat het voormalig ministerie, ofschoon van het gezag beroofd, nog op zulk eenen aanhang kan rekenen, en meent dat de tegenwoordige bewindslieden daardoor moeten geïnteresseerd worden in het voornemen, om aan de tot nu toe gevolgde staatkunde getrouw te blijven.

De *Constitutionel* en *de Temps* ontveinzen niet dat de uitslag hun zeer is tegengevallen, maar zoeken hunne lezers te troosten met de bedenking, dat er een aantal ambtenaren zijn, die door hunne gehechtheid aan het vorig bestuur zich hebben laten verleiden. Voorts beweren zij dat men op deze benoemingen niet altijd staat kan maken, omdat zij dikwerf van de ongelijke verdeeling der partijen in de bureaux afhangen.

— De koningin regentes van Spanje heeft voor eenige dagen een dekreet uitgevaardigd waarbij gelast wordt, dat alle de klokken der kerken, met uitzondering van eene enkele in iedere parochie, ten behoeve van den staat zullen worden verkocht.

— Van de grenzen schrijft men, dat de karlisten in Katalonien door den generaal *Mina* met zoo veel nadruk vervolgd worden, dat zij waarschijnlijk verlang dat gronden zullen moeten ontruimen.

Voorts schijnt de oogmerk van den generaal *Gardoqui* naar Valcarlos onder anderen dien doel te hebben, om den toevoer van wagenen in krijgsbehoeften uit Frankrijk te verzekeren. Sints de weg van Pampelona naar St. Jean-Pied-de-Port door de christinos is bezet, vertrekken er dagelijks transporten uit Bayonne, zoo het heet, om de inwoners der valleijen, die zich voor de koningin hebben verklaard, te wapenen.

Men wil dat de karlisten in Biscaye het beleg voor Plencia hebben geslagen.

— Heden (3 *Maart*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 110,10. 3 pCt. 81; Nap. renten 99,85; Spanje, *Ardoin*, 46⅛; Passieve 15⅛; Rom. I. 103⅛.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den Maart.

Ten gevolge van nogmaals door het departement van oorlog ingebragte bezwaren, die voornamelijk zijn voortgevloeid uit de ook door Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk gemaakte opmerking, dat zich voortdurend vele vreemdelingen, die als plaatsvervangers bij het leger zijn opgetreden, aan de misdaad van desertie schuldig maken; zijn de plaatselijke besturen dezer dagen uitgenoodigd, zorgvuldig toe te zien en te willen zorgen, dat voortaan geene vreemdelingen van geboorte als plaatsvervangers bij de nationale militie worden toegelaten, die niet ten behoorlijken tijde hebben vervuld de verpligtingen, bij de wet ten aanzien der nationale militie opgelegd, of ten opzigte van welke men slechts den minsten twijfel voedt, dat dezelve geene alhier gevestigde ingezetenen zijn.

— De commissie, belast bij besluit van den stedelijken raad van Amsterdam, van den 3den Februarij dezes jaars, met het nemen van maatregelen, om een plan tot eene nieuwe beurs te dier stede aan den Raad te kunnen voorleggen, heeft eene prijsuitschrijving gedaan, waarbij alle Nederlandsche kunstenaren worden uitgenoodigd, tot het inleveren van een ontwerp tot een Beursgebouw voor de stad Amsterdam, op hetzelfde emplacement van de oude Beurs; en ten andere, een ontwerp tot een Beursgebouw op, of bij de tegenwoordige groote Zeevischmaakt.

Voor het meest voldoend ontwerp in ieder der voormelde emplacementen, wordt een prijs uitgeloofd van ƒ 500, en bovendien een premie van ƒ 500 voor dat ontwerp aan hetwelk onder de twee meestvoldoende de voorkeur gegeven wordt. De Beurszaal moet overdekt zijn, en niet kleiner dan de oude Beurs, dat is, eene ruimte opleverende van minstens 2150 vierkante ellen.

De kosten tot het geheele gebouw en toebehooren, naar de plaatselijke prijzen berekend en begroot, zullen de som van ƒ 600,000 niet te boven gaan, immers ten zij op goede gronden blijken mogt, dat de eventuele bijlocalen buiten de Beurszaal zelve zoo veel zullen opbrengen, dat zulks als een billijk aequivalent van de meerdere kosten kan beschouwd worden.

Elk ontwerp moet vergezeld zijn van eene toelichtende memorie van eene specifieke opgave der quantiteit van iedere soort van materiaal of werk, tot elk onderdeel van het gebouw in het bijzonder vereischt.

De stukken ter mededinging moeten vóór of op den 15 Augustus dezes jaars vrachtvrij ingezonden, en zullen tegen recu ontvangen worden aan de kamer van Burgemeester en Wethouders der stad Amsterdam.

De ingekomen stukken zullen alle voor het publiek ten toon worden gesteld, en zal daarna de vorengenoemde commissie uitspraak doen over de toekenning der uitgeloofde prijzen en premie. Het programma dezer prijsuitschrijving is te vinden in de Amsterdamsche Courant van eergisteren.

— Uit Harderwijk meldt men, van den 3den dezer, dat den 5den van daar te water naar ter Veere zal vertrekken, een detachement, sterk 100 man, onder geleide van de 2de luitenants *Janssen* en *Molzer*, en vergezeld van den officier van gezondheid 3de klasse *Schmidt*, ten einde met het schip *de Mercurius* naar Java te worden overgevoerd.

De belgische kamer van afgevaardigden heeft in hare zitting van zaturdag de beraadslaging over de wet op de attributien der gemeente-besturen ten einde gebragt. Omtrent de executoir-verklaring is bij die gelegenheid nog eene ernstige discussie gerezen. Onderscheiden leden, waaronder de HH. *Dubus* en *Gendebien*, stelden voor te bepalen, dat deze wet niet vóór die op de provinciale besturen zou worden in werking gebragt, wijl het anders te vreezen was dat het gouvernement zich door de benoeming van burgemeesters en schepenen ter zijner keuze al te veel invloed op de verkiezingen, die later voor de provinciale staten moeten gehouden hebben, zoude verschaffen. De HH. *de Mérode* en *Dechamps* en andere voorstanders van het ministerie bestreden dit gevoelen, en ten slotte is het amendement met de geringe meerderheid van twee stemmen verworpen.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den Maart.

Het ontwerp van wet over de buurtwegen heeft gisteren in de kamer van afgevaardigden geheel onverwacht tot eene vrij levendige discussie aanleiding gegeven, die hoogstwaarschijnlijk zal

dragen om het ministerie eene meer beslissende houding te doen aannemen. Het gold de kwestie of men aan den prefect dan wel aan den departementalen raad moest overlaten, de fondsen die uit de gewestelijke kas tot onderhoud der buurtwegen moesten worden verstrekt, te verdeelen. Door de commissie werd die verdeeling als eene eenvoudige administratieve daad beschouwd, en dus voorgesteld haar aan den prefect op te dragen. De liberale oppositie daartegenwas van gevoelen, dat dezelfde autoriteit die de gelden moest toestaan, ook over het gebruik daarvan behoorde te beschikken. Nadat er van weerszijden eenige bedenkingen waren gewisseld, trad de heer *Thiers* op om het systema der commissie te verdedigen, bewerende dat men door de beschikking aan de departementale raden over te laten, al te veel aan den invloed van plaatselijke belangen zoude toegeven, zoo als het in de laatste tijd werkelijk meermalen gebeurd was, dat men onbeduidende sommen tot zoo vele verschillende werken had gestipteerd, dat dezelve nergens voldoende werden bevonden, en de fondsen dus ten slotte nutteloos waren uitgegeven. De heer *Thiers* nam voorts deze gelegenheid waar om te verklaren, dat hij even als te voren de centralisatie van het bestuur als een der heilrijkste vruchten van de eerste omwenteling beschouwde, en in 't algemeen belang die zoude trachten te handhaven. Vooral dit laatste vond bij de oppositie veel tegenstand. In haren naam beweerde de heer *Odillon Barrot* dat men dit stelsel oneindig te ver gedreven had, en bepaaldelijk bij deze gelegenheid, nu daarvan eene toepassing wilde maken die met de eenvoudigste beginselen eener vertegenwoordigende regeringsvorm onvereenigbaar was. Hij noemde het eene ongerijmdheid dat eene vergadering van welken aard, gelden beschikbaar zoude stellen, zonder te weten tot welk gebruik zij zouden worden aangewend, immers zonder de magt te hebben, om het doel dat zij zich voorstelden, meer bepaald aan te wijzen. — Tot zigtbaar genoegen van de zoogenaamde oude meerderheid, werd deze discussie levendig voortgezet en nu en dan met personaliteiten doorweven. Eindelijk verklaarde nog de heer *Thiers* dat hij in dit geval volstrekt niet gezind was, zijn gevoelen voor algemeene stelselmatige bedenkingen op te geven, maar integendeel hetzelve tot het uiterste zoude volhouden. Met behulp der doctrinaire partij heeft het ministerie ten slotte de overhand behouden, en is het amendement met een vrij beslissend overwigt verworpen.

Men wil aan deze discussie, en aan het besluit dat daarop gevolgd is, veel gewigt hechten. Het *Journal des Débats* vlijt zich dat het nu zal gebleken zijn, hoezeer het verschil van beginselen zelfs tot in de geringste bijzonderheden, tot eenen eeuwigen strijd tusschen het bestuur en de oppositie aanleiding moet geven, en dat men uit dien hoofde bij het ministerie dan ook het dankbeeld zal laten varen en in 't minste op de ondersteuning der linkerzijde te rekenen.

Men zal zich morgen andermaal in de verwachting te leur gesteld vinden, dat zekere petitie over de algemeene amnestie de kamer in beweging zoude brengen. Het schijnt dat de onderscheidene verzoekschriften van denzelfden aard zijn, en dat men op alle te gelijk wil rapporteren.

De Poolsche uitgewekenen hebben bij de kamer eene petitie ingezonden, waarbij zij verzoeken dat het gouvernement tusschen beide mogt komen, ten behoeve van hunne landgenooten die uit Krakau worden verjaagd. Zij stellen onder anderen voor, dat men den Fransehen gezant te Weenen mogt magtigen, om aan deze treurdelingen gunsten te verbeden, waarmede zij zich herwaarts konden begeven.

— De Madridsche dagbladen van den 25sten Februarij vermelden, dat de heer *de Vallejos*, voor de aanstaande zitting, tot president, en de hertog *van Rivas* tot secretaris van de kamer der procures zijn benoemd.

De verkiezingen waren te Madrid nog niet afgeloopen, doch men meende zeker te weten dat de HH. *de Mendizabal*, *Ferrer*, *Calderon de la Barca* en *Mortel* zouden benoemd worden. Met bezorgdheid zag men in 't algemeen den uitslag der verkiezingen in de provincien te gemoet, daar hoogstwaarschijnlijk de uitersten der liberale partij, of de zoogenaamde *exaltados*, aldaar de overhand zouden hebben, en het tegenwoordig bestuur dus wellig spoedig voor een ander zoude moeten plaats maken. Reeds zijn op onderscheidene plaatsen onrustige bewegingen uitgebroken, en te Malaga is men zoo ver gegaan dat de nationale garde gewapend de vernietiging der verkiezingen heeft gevorderd.

Den 24sten is er te Madrid in het koninklijk paleis brand ontstaan, die echter spoedig is geblusscht.

Waarschijnlijk zoude den 26sten het dekreet omtrent de regeling van de binnenlandsche schuld het licht zien. Dit vooruitzigt had ter beurze eenen merkbaren invloed. De 4 pCt. effecten waren tot 48, die van 5 pCt. tot 51 gerezen.

Men heeft albier over Havre berigten uit New-York ontvangen tot den 10den Februarij, vermeldende dat de president *Jackson* thans werkelijk de bemiddeling van het Engelsch kabinet had aangenomen, en twee dagen te voren daarvan officieel aan de beide kamers van het congres kennis gaf. De boodschap hield hoofdzakelijk in, dat men zulk een gewenscht aanbod, waardoor wellig aan het verschil met Frankrijk een vreedzaam einde kon worden gemaakt, met graagte had aangenomen, en dat het nu blijkbaar ongepast zoude zijn, om zelfs tot de zachtste maatregelen van dwang te besluiten, alvorens men wist of Frankrijk insgelijks tot hetzelfde voorstel was toegetreden. Uit dien hoofde verzocht de president, dat de beraadslaging over dat gedeelte zijner vroegere boodschap hetwelk tot het afbreken der gemeenschap met Frankrijk betrekking had, voorerst mogt worden verschoven, doch dat men intusschen zich mogt voorbereiden om ook bij eenen ongunstigen uitslag gewapend te zijn en tot dat einde, de middelen zoude aanwijzen, waardoor de zeemagt in eenen beteren staat en de kusten versterkt konden worden.

— Heden (4 *Maart*) waren genoteerd: de 5 pCt. 110,10; 3 pCt. 81; Nap. renten 99,90; Spanje, *Ardoin*, 45¾; Diffored. 17½; Passive 15; Kon. L. 34; Rom. L. 103¼.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 4den Maart.

Uit Berlijn schrijft men, dat aldaar den 1sten dezer het handelsverdrag tusschen de voormalige tolvereeniging en het hertogdom Nassau gesloten, is afgekondigd. Overigens verzekert men, dat Z. M. de koning van Pruissen de beste gezondheid geniet.

— Men heeft uit Krakau berigten tot den 22sten Februarij, volgens welke toen aldaar alles rustig was. De burgerij had den Oostenrijkschen generaal *Kaufmann* op een prachtig middagmaal verzocht, en de meeste der uitgewekenen onderwerpen zich thans aan hun lot. Intusschen waren er ook Pruissische en Russische troepen op het grondgebied der stad binnengerukt.

Den 28sten Februarij is een courier van München naar Ancona vertrokken, die waarschijnlijk aldaar den koning van Beyeren op zijnen terugreis zal ontmoeten.

— Volgens berigten uit Cagliari, op Sardinie, van den 12den Februarij, wordt vermeld, dat toen aldaar een besluit des konings was uitgevaardigd, waarbij de last werd verstrekt, om een naauwkeurig onderzoek te doen naar den aard en de uitgestrektheid der, op het eiland nog in stand gebleevene, leenroerige verpligtingen en heerlijke regten. In den aanhef van het besluit wordt gezegd, dat de koning daartoe gemoopt is door zijnen levendigen en volstandigen wensch, om het koningrijk Sardinie tot dien trap van voorspoed op te voeren, welken het, ten gevolge van de vruchtbaarheid van desselfs grond, zijne gunstige ligging en de goede en nijvere gaardheid der bewoners bereiken kan.

— Uit Athene schrijft men van het laatst van Januarij dat het gouvernement met den Turkschen commissaris scheen overeen gekomen te zijn, om aan de gedurige strooptogten der Klephten een einde te maken, immers dat er eene aanzienlijke magt Griekesche troepen naar de noordelijke grenzen was getrokken, om die te verdedigen, terwijl de Bassa van Larissa met de turksche magt die uit Albanie teruggekeerd Thessalien zoude zuiveren.

Binnen kort zoude men te Athene de grondslagen leggen van het koninklijk paleis, dat naar het ontwerp van den heer *Gärtner* op de hoogte, langs welke de weg naar Ampelokipi leidt, zal worden gebouwd.

— Te Weenen waren den 27sten Februarij genoteerd: de 5 pct. Metall. 105¼; 4 pct. 99¼; 3 pct. 75¾; Bankactien 1364.

ENGELAND.

LONDEN, den 5den Maart.

Het Lagerhuis heeft zich gisteren met de begrooting voor de zeemagt bezig gehouden. Volgens die begrooting werdt het aantal zeelieden in Britschen dienst op 33,700, dat is 5,000 meer dan in het vorige jaar gebragt. Van de zijde van het ministerie heeft men bewaard, dat deze vermeerdering vooral noodzakelijk was, om betere bescherming aan den Britschen handel in afgelegene zeeën te verleenen, en om de Britsche zeemagt evenredige op gelijken voet met die van Frankrijk en Rusland te houden. Engeland had thans niet meer dan 10 linieschepen in zee, Frankrijk had er 28 en Rusland nog vor weinige maanden in de Oostzee 23. Lord *Stuart* heeft daarentegen gezegd, dat kenbelijke vrees voor de oogmerken van Rusland, tot de tegenwoordige vermeerdering der Britsche zeemagt deed besluiten. De gevraagde sommen zijn door het Huis toegestaan.

De heer van *Cumberland* heeft ook aan de oranje-loges in Engeland eenen brief gezonden, waarbij hij hen uitnoodigt zich aan spoedigste te ontbinden. Lord *Londonderry* heeft zijn voorstel omtrent hetzelfde onderwerp tot aanstaanden maandag uitgesteld.

Volgens de *Times* heeft men hier berigten uit Madrid tot den 26sten februarij, volgens welke de heer *Martinez* de portefeuille van buitenlandsche zaken zou hebben aangenomen, alsmede dat de Fransche regering aan 60000 bergbewoners der Baskische provintien verlof zou hebben gegeven om in Spaanschen dienst te treden.

Brieven uit Lissabon van den 22sten vermelden dat er tusschen de koningin en hare ministers een ernstig misverstand bestond. De eerste wenschte haren gemaal tot opperbevelhebber van het leger

te benoemen, doch de minister van oorlog weigerde dit besluit te onderteekenen, vooral nadat er juist twee dagen te voren in de kamer van afgevaardigden een voorstel was gedaan, om te bepalen, dat die betrekking nimmer aan den Koning, of aan den gemaal der Koningin kon worden opgedragen. Men zag dien ten gevolge eene wijziging in het bestuur te gemoet.

Gisteren waren alhier ter beurze genoteerd: de 3 pCt. gecons. 91 a ½; Spanje 45; Portugal 77¼ a 78; Ned. W. S. ½ pCt. 55⅝ a ¾; 5 pCt. 105¼.

PANORAMA VAN LONDEN.

Waar op een punt anderhalf millioen menschen zamen leven, wordt het wisselspel der ontelbare aanrakingen, welke uit de gezellige verkeering ontstaan, tot een panorama van den geest, hetwelk men niet zonder de welsprekendste gewaarwordingen beschouwen kan. Bewondering en verbazing worden verdrongen door smart en afgrijzen, wanneer nu het tooneel alle werkingen van het tooverspel daarstelt, dat de beschaving op haren hoogsten trap uitoefent, en dan weder alle ijselijkheden, welke, naast het paleis van den rijke, in de hut van den behoeftige huizen. Om hier den juisten maatstaf voor het oordeel te erlangen, en het *Nil admirari* van Horatius op te volgen; om zich niet door den glans te laten verblinden, het oog af te wenden van de donkere partijen van het groote Tirescoschilderij, en niet uitsluitend bij de schaduwzijde te vertoeven en een menschenhater te worden; om dit alles moet men niet versmaden, de bijzondere voorvallen, al is het dan óók slechts vlugtig, op te merken, en uit het mozaik van het dagelijksch bedrijf het verborgen wereldplan van eenen reuzen-bijenstok op te maken. Wij willen alzoo trachten de zedelijke hieroglyphen, welke op het rijk geborduurde tapijt der menigvuldige Aankondigingen in de Londensche dagbladen geschreven zijn, verstaanbaar te maken, en daartoe heden de Morningpost van den 17 Febr. doorloopend nagaan. — Wie zoude ook niet gaarne willen weten, wat al in het Emporium aan de Themse aangeboden of gezocht wordt, welke nieuwe wonderen van de kracht der uitvinding aangeprezen, welke versche geneesmiddelen voor de duizend kwalen der aarde gevonden geworden zijn, welke verbeterde methodes de geest van nijverheid uitgedacht heeft, om den omloop der edele metalen, met wier blikkeren kinderen en dwazen naar de markt geloki worden, Laat ons dus aan het werk gaan! Dadelijk aan den drempel van het Journal is voor hen gezorgd, wien het in het rijke Engeland niet meer bevalt. Schepen varen af, naar alle gewesten der aarde, en aan de passagiers wordt goede wind en eene veilige vaart beloofd. De maatschappij van de landverhuizing maakt bekend, dat den 28 April de *Amalia* naar van Diemensland onder zeil gaat, en individuen van de schoone sekse (*stugte females*) gratis medeneemt; dat artikel is in Australie nog gezocht. Om te land zoo snel voort te komen als ter zee heeft 's menschen geest de spoorwegen en stoomrijtuigen uitgevonden. Berigten van nieuwe ondernemingen dezer soort maken een staand artikel den dagbladen uit. Opdat de manier van het oogenblik aan regt veel lieden bevallen moge, worden de millioenen ponden sterling, die tot het aanleggen benoodigd zijn, in actien van 25 pond verdeeld, en wie eene actie neemt, behoeft slechts *één* pond te betalen; want voorcerst zal er maar wat afvallen voor de sluwe speculanten, die er in het geheel niet aandenken, om de opgevijzelde onderneming uit te voeren. De actien komen ondertusschen in omloop, worden in de hoogte geschroefd en blijven eindelijk in handen, welke, om niet alles te verliezen, verdere betalingen moeten doen, waarbij er jaren voorbij kunnen gaan, voor het tot het werkelijk aanleggen van den geprojecteerden weg komt. Eene maatschappij, welke met de zonderlinge firma: *Veiligheids- Cabriolet- en tweewielig rijtuigcompagnie* prijkt, heeft zich gevormd, om door invoering van patentwagens, het zoo menigvuldig voorkomende omver werpen voor te komen. Haar kapitaal is op 100,000 pond sterling vastgesteld, en zal door middel van 5000 actien à 20 pond opgebragt worden. De geloovigen hebben inmiddels twee pond per actie te deponeren. — Eene geheele kolom van advertentien is aan de opvoeding gewijd, en geen wonder — zij is zoo juist het geprezene land van beloften. De winzucht ziet uit naar voedsel, en de eigenliefde laat zich bedotten. Wij vinden volgende aanbiedingen; particulier pensionnat bij eenen geestelijken, bijzonder onderwijzer per uur, klassiek onderrigt voor jonge lieden, die voor den geleerden stand bestemd zijn; damesscholen, waarin het fransch door eenen bekwamen Parijzenaar, en de muzijk door eenen eminenten professor gedoceerd wordt; onderrigt naar Hamilton's stelsel; conversatie-uren; zang-uren. — Met bijzonderen nadruk bevelen zich de gouvernantes aan; eene eigene species van het genus is de *finishing governess*, dat is, eene opvoedster, welke aan de jonge dames den laatsten streek, de volmaakte polituur, geeft. Zulk eene kapitaal gouvernante bezit — volgens hare introductiekaart — uitstekende, ja sublime begaafdheden, verstaat alles grondig, spreekt een zuiver Engelsch, een glad Fransch, een welklinkend Italiaansch, kan in talen en wetenschappen onderrigt geven, behoeft geene medewerking van eenen mannelijken professor, speelt klavier als *Himmel*, zingt als *de Marlborough*, bezit de aardrijkskunde zoo goed als *Ritter* en de geschiedenis beter dan *Menzel* — met een woord, zij is eene fenks en verlangt doch slechts een elendige jaarwedde, van 100 pond sterl. Zedeliger dan de opvoedsters traden de juffrouwen van gezelschap op, die den overgang maken tot de huishoudsters — welke laatste in deze hierarchie de onderste maar nog wel de nuttigste leden zijn. Dat wij óók kamerdienaars, koks koetsiers en lakeijen aanbevelen, verstaat zich van zelf; met genoegen merkt men op, dat zij minder woorden maken, dan de dienstzoekenden van hoogere soort; zij hebben de bewustheid van hunne verdienste en van hunne onontbeerlijkheid. Eene andere soort van aanzoek is in bekendmaking gelegen, dat den volgenden zondag (21 Febr.) Zijne Hoogwaardige Thomas Page, predikant der Paulskerk te Cheltenham, in de kapel van het Magdalena-hospitaal te Londen eene proefpreek zal doen; hij is namelijk een van de kandidaten voor de vacerende (lucrative) plaats van hospitaal-predikant, en zal toonen, dat hij daartoe gequalificeerd is. Vlak onder deze preekaanonce staat de aankondiging van het 98ste jaarfeestgastmaal der koninklijke maatschappij van muzijkanten; het zal den 11den Maart in de vrijmetselaars-tavern plaats hebben. — Wij willen nu eenige artikels bijbrengen, welke ten verkoope aangeboden worden. — Stalen schrijfpennen - de beste, die er ooit geweest zijn; - Parijsche corsetten, in het tederste fransch zoo fraai beschreven, dat men er terstond een aantrekken zoude; - goedkoope Indische shawls - zij zijn te Calcutta duurder! — Piano-fortes - zoo voortreffelijk, dat zelfs een brekebeen er toonvertoonen op voorbrengt; vederen voor dames-hoeden (óók te huur); — » Madame Jeanne biedt hare diensten aan heeren en dames aan, wier » haar grijs is geworden; zij is in staat, hen weder aan schoone bruine » of zwarte lokken te helpen; voor 10 shillings 's maands de snorre, knevels en bakkebaarden in de juiste kleur. — Men doet de Epicuristen, door hernieuwde betuiging, dat er niets smakelijkers is, dan de beroemde *Soho-Saus*, watertanden. Naast vele offertes van de voortreffelijkste wijnen, staat geheel beschaamd het opschrift *Pure water* (klaar water), namelijk het berigt van eene verbeterde filtreer-machine. Onder de rubriek *Matrimony*, dat bij ons huwelijks aanzoek heet, vraagt een heer van goede familie en tamelijk inkomen (*tolerable income*) of hem geene jonge, schoone, welopgevoede dame, welke echter voor alle dingen musikaal zijn moet, met hare hand gelukkig wil maken. — Werkelijk verbazing wekte het getal van aangekondigde specifieke middelen tegen alle soorten van ziekten en zwakheden, en zijn het de ongehoordste namen, aan welke men zich gewennen moet, wanneer men aan dit gewigtig deel der menschelijke nijverheid de vereischte studie wijden zal. Wij geven slechts eenige proeven, want de massa is om te verpletteren; er mag geen pijn gevoeld, geen gebrek geleden worden - of dadelijk is ook de hulprijke hand gereed, die alles weder in den vorigen stand brengt. *Mirific Balsam* - wonder-balsem, die op kale schedels een bosch van haren laat opgaan; geconcentreerde essence van Jamaica-gember — dezelve geneest de jicht, behoedt voor zenuw-toevallen, verwarmt de maag, versterkt de werkingen der spijs-vertering, en maakt het gansche ligchaamsgestel ijzersterk. *Cordiol Cephalic-Snuff* - hartsterkende hersen-snuif tegen hoofdpijn en het afnemen der gezigtskracht; - *Anvibilions aperient pills* - pillen tegen galachtige ongemakken en verstoppingen; - *Tonic Herbaceous extract* - een vijfvoudig extract van de heilzaamste kruiden - die hetzelve gebruikt heeft meer dan honderd jaar; - *Werkelijke parelmelk* - een schoon middel Sans pareille; het behoedt voor plooijen en timpels, verdrijft ze, waar zij zich reeds genesteld hebben, en maken van eene zestigjarige dame eene engelen gestalte, welke niemand ouder dan twintig jaar zal zien. Opdat men niet zonde gelooven, dat wij overdrijven, willen wij de oorspronkelijke woorden zelve aanhalen: *A lady even of Sixty, washing her face, hands and Skin with it will look and feel like a healthy younglady* of *twenty* (eene bedaagde dame, al had zij ook reeds zestig achter den rug, behoeft slechts haar gelaat, handen en huid met de parelmelk te wasschen, om er als eene jonge jadij, van twintig jaar uit te zien, ja zelfs alzoo te gevoelen. — Daar moet men met Haller uitroepen: *Wat de natuur verborg, heeft de stoutmoedigheid gevonden.* — In hetzelfde blad, waaruit wij bovenstaande schetsen tot een verstandspanorama van Londen afgeteekend hebben, komen ook voor de debatten over O'Connel's negotie met plaatsen in het parlement. Wij geven tot sluiting van ons panorama eene spotachtige rede van den eenigzins in het naauw gebragten politieken kramer. Hij zeide namelijk: De Tories wrijven zich de handen van blijdschap, iets tegen mij ingebragt te hebben; dit herinnert mij een werkelijk voorval uit het jaar 1798. Ik heb het verhaal er van uit den mond van den lord opperregter Busne. Deze, toen nog advokaat, had eenen man uit het graafschap Wenford te verdedigen, die beschuldigd werd, zeven jaren James White vermoord te hebben. Twee getuigen verklaarden onder eede, dat zij James White vermoord gezien hadden. De heer Busne bragt slechts *één* getuigen voor; maar deze was de vermeend vermoorde zelf, die met een eed zwoer dat hij leefde en zich geheel wel bevond. Nu moest de Jury naar vonnis vellen. — De uitspraak was: *schuldig!* — Hierop zeide de regter: *Hoe schuldig? — En de man leeft!* — *Zeer juist*, antwoorde de eerste gezworene, *maar de kerel heeft mij mijn beste paard uit den stal gehaald en is er met heengereden; daar voor moet hij nu hangen, hij mag den moord bedreven hebben of niet.* — Deze geheel ware gebeurtenis past volkomen op mijn geval; ik wordt aangeklaagd, als had ik mij laten omkoopen, doch mijn eigentlijk misdrijf is, dat ik den Tories leed gedaan heb.

Turksche verordening voor de Vasten.

De kommandant van Konstantinopel heeft in het laatst van Januarij de volgende verordening uitgevaardigd:

» Gedurende de maand der Vasten van den Ramazan is Z. H. de Groote Heer gewoon zich naar Konstantinopel te begeven, om de edele Moskeën te bezoeken en zijn volk met zijne hooge tegenwoordigheid te vereeren.

In het vorige jaar werden bijzondere verordeningen gedrukt en rondgedeeld, bij welke aan een iegelijk werd voorgeschreven hoe hij zich had te gedragen, zoowel in de Moskeën als op de straten en pleinen, langs welke Z. H. mogt passeren, zich mogt ophouden of nederzetten. Elkeen beijverde zich om deze verordeningen stiptelijk na te leven, en Z. H. verwaardigde zich, daarover zijne hooge tevredenheid te kennen te geven. Aangezien de bepalingen der bovenbedoelde verordeningen algemeen zijn bekend, zoo is het niet noodig dezelve op nieuw af te kondigen. Thans is door Gods genade ook de zegenrijke vastenmaand van den Ramazan dezes jaars op hand, onder de schaduw van Zr. Hs regering geluk, welvaart en rust beleevende, en is het een iders pligt zich gedurende dien tijd, meer nog dan gewoonlijk, allerbehoorlijkst en gepast te gedragen, en op eene voegzame en fatsoenlijke wijze zich over straat te begeven. Het is gebeurd, dat eenige jonge lieden, bedienden en andere personen, in plaats van de voorlezingen in de Moskeën bij te wonen, onder de togen en ingangen derzelve, op hoeken van straten en op pleinen in grooten getale verzameld, luidkeels lachten, alsof zij zich in barbierswinkels bevonden, twisten en babbelden, en met de rozenkrans spelende rondsprongen. Een zoodanig onbehoorlijk gedrag is geheel en al strijdig met hunnen pligt, onvoegzaam en zedeloos, en een ieder hebbe zich te herinneren, dat de plaats, waar hij zich bevindt, het huis Gods en des Gebeds is, waar hij zich aandachtig, eerbiedig en behoorlijk moet gedragen. Wordt derhalve in eene Moskee iemand opgemerkt, die zich onbehoorlijk gedraagt, zoo zal hij terstond worden gevat en tot straf *gedagen worden vóór dat hem de nagels afgevallen*. Een ieder zal dus wel zorgen zich geen zoodanig gedrag te veroorloven; maar men begeve zich naar de Moskeën, om daar gepasterwijze zijn gebed en zijne aandacht te verrigten, en de predikatien en voorlezingen aan te hooren. Velen leden uit het gemeene volk, die juist geene zaken hadden te verrigten, waren gewoon bij het uitroepen des nagebeds zich niet naar de Moskee te begeven tot het verrigten van hun nagebed, maar in allerlei winkels te gaan zitten en den tijd met zoeklap te dooden. Daar deze handelwijze strijdig is met de voorschriften van het Islamismus, zoo zal, te rekenen van dezen Ramazan, een ieder die, bij het uitroepen des nagebeds, zich niet naar de Moskee begeeft tot het verrigten zijner aandacht, maar integendeel, zonder zaken te verrigten te hebben, in barbier-, tabaks- of andere winkels zich ophoudt, om den tijd met babbelen te slijten, ongehinderlijk gearresteerd en hij zoowel als de eigenaar van den winkel, waar hij zich bevindt, ten strengste gestraft worden. Afzonderlijke opsigters zullen de ronde doen, om toe te zien, dat zulke personen niet in winkels zittende en babbelende gevonden worden, maar dat zelfs de eigenaars van barbier- en andere winkels, wanneer zij Mahomedanen zijn, hunne huizen sluiten en zich ter verrigting van het gebed naar de Moskeën begeven, gelijk de waardigheid van het Islamismus zulks vordert. Men hoopt, dat niemand zich zal verstouten om te zeggen: „Ik kan niet naar het gebed gaan, ik zou daar schade door lijden;" vroeger was het zoo en zoo," enz., maar dat een iegelijk het heil zijner ziel voor oogen hebbende, zich zal beijveren om het nagebed gemeenschappelijk te verrigten. Voorts is een ieder gehouden voor zijne woning, winkel of kelder den modder en vuilnis op te ruimen, de spinnewebben van de vensters weg te nemen, de straten te vegen en de krengen te doen wegruimen, kortomb zijn best te doen om alles zuiver te houden. In de straten, welke Z. H. passeert, wanneer dezelve zich naar Konstantinopel mogt begeven, gelijk mede op die plaatsen, waar Z. H. zich moet ophouden, zal een ieder gepaster en voegzamerwijze behooren te wandelen, niet het hoofd omdraaijen, ten einde Z. H. aan te zien, en om deze laatste reden zal men ook niet herhaaldelijk mogen voorbijloopen. Dit verbod is zoowel toepasselijk op mannen als vrouwen, op enkele personen als op hen, die bij drie of vijf voorkomen. Desgelijks zullen zij, die op straat of in de winkels zitten, niet blijven zitten en Z. H. aanstaren, noch den Grooten Heer naar de plaatsen, waarheen Hoogstdenzelven zich mogt begeven, bij ganschen zwermen voortsloopen of op de hielen volgen. Ieder manspersoon, die zich mogt verstouten deze verordening te overtreden, en is het eene vrouw alsdan zoowel zij als haar man, indien men hem kan vinden, zal gestraft worden. Behalve de handwerks- en handelslieden, die zich ter bedekking van hun beroep in de kelders en winkels bevinden, zullen ook al degenen, welke zich in barbier- en andere winkels ophouden, om te babbelen en den Grooten Heer te zien voorbijtrekken, niet voor de vensters blijven zitten, noch het hoofd naar buiten steken om alles aan te gapen, maar zullen zij zich een weinig moeten terugtrekken. Kwame iemand deze verordening te overtreden, alsdan zal zoowel hij, als de eigenaar van den winkel, waar hij zich bevond, ja zelfs de opperste van het gild, waartoe de handwerksman of handelaar behoort, gevat en strengelijk bestraft worden. De rondventers, die van den verkoop leven, zullen zich bij de aankondiging van Z. H. op eene gepaste en stille wijze ter zijde begeven. Alle schrijvers en andere dergelijke personen, de hun gestelde grenzen niet kennende, hebben zich gewend eene bijzondere onvoegzame soort van kleding aan te trekken en zich daarin eigen te maken, met het doel, om door opschik en pracht te pronken, hetgeen nogtans door de grooten des rijks, onze ambtgenooten, als onverstandig wordt aangemerkt en ten eenenmale wordt afgekeurd. Degeen, die zich immer in zulk een met de voorschriften strijdig gewaad mogt laten zien, zal gevangen genomen en bestraft, en alzoo met de grenzen bekend gemaakt worden, welke hij niet vermag te overschrijden. Eenieder moet de kleedij volgen, die gedragen wordt door de braven en eerzame personen van die klasse van menschen, tot welke hij behoort. Het is een ongepast gedrag en eene rotte handelwijze, niet tevreden te zijn met de kleederdragt van zijnen stand, maar eene zoodanige te kiezen, dat ieder die dezelve ziet, zegt: „welk eene kleeding is dat, en wie is die persoon!" zoo ook het dragen van bijzondere mutsen of hoeden der Derwischorde, of om het hoofd geheel vreemde tulbanden te winkelen, en in de hand eenen stok, eene bijl of speer te dragen. Mogt een zoodanige persoon in deze zegenrijke Ramazandagen Z. H. den Grooten Heer ontmoeten, zoude hem zulks slechts verafschuwing en onaangenaamheden kunnen berokkenen. Indien dus een zoodanige het waagt zich in Zr. Hs tegenwoordigheid te laten zien, zal hier alleen hij gearresteerd en bestraft worden, maar, woont hij in eenen winkel, ook de eigenaar van het huis en de meester van het gild; woont hij in een particulier huis, alsdan zoowel de eigenaar als de vrederegter en de wijkmeester; mogt een zoodanig iemand tot een mondiken klooster behooren, alsdan zal de opperste dier orde voor de regtbank gerocpen en nadrukkelijk gereprimandeerd worden. De hier bedoelde personen worden mitsdien bij deze vermaand hunne onbehoorlijke kleeding, stok, bijl en speer af te leggen. Ieder, die een zoodanige persoon kent, worde gelast hiervan aan het Seraskeraat kennis te geven. Zr. H. de Groote Heer, die zich altijd genadig en minzaam jegens al zijne onderdanen betoont en van den wensch is bezield, dat nimmer, vooral niet gedurende den Ramazan, eenige straf op hen worde toegepast, heeft mij het genadige bevel gelieven te geven, wel te letten, dat niemand *onverdiend* worde gestraft; derhalve is het ook mijn innigste wensch, dat iets dergelijks niet plaats grijpe, doch lijdt het geen twijfel dat niemand zal bestraft worden, zonder het te hebben verdiend. Het is een ieders heilige pligt de waarde van deze eindelooze genade Z. H. te bloffen. Zulk een genadige vorst is nog niet op de wereld verschenen, of immer door menschen aanschouwd. Om deze reden eischt de pligt der dankbaarheid dat ieder zich steeds beijvere om alles te vermijden, wat Z. H. niet aangenaam konde wezen, en niet het minste te doen, wat den Grooten Heer mogt mishagen. Derhalve zal een ieder zijne pogingen aanwenden om de rust ongestoord te helpen bewaren, zonder zich door het overtreden van de verordeningen des vorigen en dezen jaars aan onvermijdelijke straffen bloot te stellen; daarenboven, is het de heiligste pligt van ons, zijnen dienaar, het ongenoegen en den toom van Z. H. niet op te wekken. Hij, die of wegens zijn onbehoorlijk gedrag, of wegens zijn ongepast en aanstootelijk uiterlijke, wordt gearresteerd, laadt zeker zoude op zijn hoofd, wier bestraffing niet lang zoude uitblijven. Het berouw komt dan te laat! Voor de troepen heb ik afzonderlijke verordeningen ingevaardigd, en als seraskier en kammandant van Konstantinopel verkondig ik op hoog bevel de tegenwoordige, en bekrachtig die van het vorige jaar. Niemand zal zich dus door onwetendheid, of op eenige andere wijze kunnen verontschuldigen".

SCHOUWBURG TE BREDA.

MET HOOGE TOESTEMMING

zullen de Nederduitsche Tooneelisten voormals onder Directie van wijlen Mejufvrouw J. VAN KRUGTEN, thans onder Directie van Mejufvrouw J. BIEDER & VAN GLASENAP, de eer hebben op *Vrijdag* 11 *Maart* 1836, te vertoonen:

HAMLET, KROONPRINS VAN DENEMARKEN. Heroisch Treurspel in 5 bedrijven, gevolgd naar het fransch van den Heer *Ducis*, door *A. J. Zwijn*. Na hetzelve: DE TWEE JONGE SAVOJAARDS. Blijspel met Zang, in één bedrijf naar het fransch.

Prabies des Avonds ten 6 uren op het Toneel.

De STOOMBOOT *FREDERIK PRINS DER NEDERLANDEN* zal de Dienst tusschen ROTTERDAM, DORDRECHT en den MOERDIJK wederom geregeld hervatten op *Zaturday* 12 *Maart*, des morgens ten 7 ure, van *Rotterdam* naar *Dordrecht* en van daar ten 9 ure naar den *Moerdijk*, en van den *Moerdijk* terug des namiddags ten 1 ure naar *Dordrecht*, en van daar ten half drie ure naar *Rotterdam*, en zoo alle dagen, behalve des Vrijdags, zoals in de billetten is bepaald.

PATE PECTORALE VAN REGNAULT, Senior.

Gebreveteerde Pharmacien van 't Gouvernement tot *Parijs*. Verscheidene experientiën in alle de Hospitalen van *Parijs* gedaan hebben ten volle bewezen, dat de PATE PECTORALE van REGNAULT Senior, *geen opium inhoudt*, en dat dezelve alle anderen verbeterd heeft op alle Pectorale middelen, tot het genezen van *Verkoudheden*, *Catharra's*, *Kinkhoest*, *Borstspanningen of Asthma*, *Schorheid*, *Hoest of Opsteking*, *of Irritatie op de Borst*. Alle deze voorvallen hebben den roem van dezs middelen vastgesteld, 't geen ons aanmoedigt van dezelve ten hoogste aan onze lezers te rekommanderen. De diverse Depots zijn in Amsterdam, bij dHr. *Bourette*, in de Kalverstraat n°. 3, en bij dHr. *Ruyl*, Kruyfenaar, in de Kalverstraat n°. 218; in den Haag bij Mejuffr. *Coolhout*, en bij de dHr. *Sack*, Koopman aldaar; in Rotterdam bij dHr. *Loosecoot*, Wortbiauwland; te Dordrecht bij d'Hr. *Jo. van Goudoever*, L. D. N°. 720; te Schiedam bij d'Hr. *Deschalit*, in Heerenhoek bij dHr. *P. L. Wasch Zoon*, Juwelier, en bij d'Hr. *Saggen*, te Groningen bij dHr. *John Oppens*, Koopman; te Utrecht bij dHr. *J. Reuser*, Koopman aldaar; te Arnhem bij d'Hr. *Traat*; te Amersfoort bij d'Hr. *Houdijns*; in Middelburg bij dHr. *van Barkagen*, Langendelfsstraat, L. B. n°. 116, alsmede bij dHr. *Mortissen*, en te Leyden bij dHr. *Zuur*, Confiseur.

Te Breda, bij BROESE COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.